

Гусар О. А., старший викладач,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

НАГЛЯД ЗА БЕЗПЕКОЮ ПОЛЬОТІВ У СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОВІТРЯНОГО РУХУ

Система організації повітряного руху як частина аеронавігаційної системи складається з наземних та повітряних компонентів організації повітряного руху (далі – ОрПР), а також людських ресурсів, процедур та обладнання (технічні засоби та програмне забезпечення), що використовуються для реалізації завдань з організації повітряного руху, а також передбачає наявність систем зв'язку, навігації та спостереження.

Основним завданням нагляду за безпекою польотів у системі ОрПР є отримання доказів того, що система ОрПР відповідає визначеним рівням безпеки польотів, стандартам і рекомендованій практиці міжнародних авіаційних організацій, членом яких є Україна, вимогам законодавства України та національним нормативно-правовим актам в частині, що стосується системи ОрПР.

Державний контроль та нагляд за безпекою польотів у системі організації повітряного руху покладено на Державну авіаційну службу України (далі – Державіаслужба) відповідно до Положення про Державну авіаційну службу України, введеного в дію постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 р. № 520 [1].

Нормативне регулювання процесу нагляду за безпекою польотів у системі організації повітряного руху забезпечується Положенням про нагляд за безпекою польотів у системі організації повітряного руху (далі – Положення) [2], яке розроблене та відповідає Регуляторним вимогам з безпеки польотів з питань нагляду за безпекою польотів (ESARR 1 «Нагляд за безпекою польотів при організації повітряного руху»).

Державіаслужба відповідно до міжнародних стандартів (Додаток 19 «Управління безпекою польотів» до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію (м. Чикаго, 1944 р.) Міжнародної організації цивільної авіації (далі – ІКАО)) та Повітряного кодексу України (стаття 15 п. 1) [2] взяла на себе відповідальність за організацію та забезпечення діяльності з нагляду за безпекою польотів у системі організації повітряного руху, створення елементів планування, проведення діяльності з нагляду, аналізу отриманої інформації, моніторингу усунення недоліків та постійної відповідності регуляторним вимогам провайдерів аеронавігаційного обслуговування, підготовки та підтримання компетентності інспекторського персоналу.

Функції відповідальності при здійсненні нагляду за безпекою польотів у системі ОрПР розподілені на чотири рівня: вищий керівний,

безпосередній керівний, організаційний рівень, виконавчий рівень.

Нагляд за безпекою польотів у системі ОрПР, здійснюється над повітряним простором в межах державного кордону України, повітряного простору над відкритим морем, у якому відповідальність за забезпечення безпеки польотів покладена на Україну на підставі міжрегіональної угоди країн Чорноморського регіону та Поправкою ІКАО до європейського аеронавігаційного плану EUR/NAT 96/38-ATS від 17.02.1997 та частину повітряного простору Словацької республіки на підставі двосторонньої Угоди між КМУ та урядом Словацької Республіки про передачу відповідальності за забезпечення обслуговування повітряного руху та про експлуатацію міжнародного аеропорту Ужгород.

Загальна площа повітряного простору, де відповідальність за обслуговування повітряного руху покладена на Україну, складає 776 266 км².

До процедур визначення відповідності провайдера встановленим регуляторним вимогам у системі ОрПР належать аудити з безпеки польотів, а також моніторинг відповідності фактичного стану безпеки польотів встановленим критеріям з безпеки польотів (фактичного рівня безпеки польотів на підставі серйозності і кількості ідентифікованих недоліків/невідповідностей, кількості подій з безпеки польотів, що були зафіксовані та фактичного стану системи повідомлень з безпеки польотів, оцінки функціонування систем управління безпекою польотів).

Суб'єктами аудитів з безпеки польотів є провайдери аеронавігаційного обслуговування, які надають наступні види аеронавігаційного обслуговування повітряним суднам на всіх етапах польоту або виконують функції організації повітряного руху: диспетчерське, польотно-інформаційне та аварійне обслуговування повітряного руху; організація використання повітряного простору; організація потоків повітряного руху; радіотехнічне забезпечення (зв'язок, навігація, спостереження); обслуговування аеронавігаційною інформацією; метеорологічне обслуговування.

Нагляду за безпекою польотів підлягають всі провайдери аеронавігаційного обслуговування, які надають послуги на території України, що включені до Реєстру провайдерів аеронавігаційного обслуговування та організації повітряного руху, затвердженого наказом Державіаслужби України від 30.01.2013 № 78.

Наразі зареєстровано 33 провайдера аеронавігаційного обслуговування. Основним національним провайдером аеронавігаційного обслуговування в повітряному просторі України є Украерорух.

Структурним підрозділом Державіаслужби, що виконує обов'язки з нагляду за діяльністю провайдерів аеронавігаційного обслуговування, є департамент аеронавігації. Безпосередні обов'язки з організації та проведення аудитів з безпеки польотів у системі ОрПР покладено на

відділ сертифікації та нагляду за діяльністю провайдерів аеронавігаційного обслуговування департаменту аеронавігації.

Література

1. Про затвердження Положення про нагляд за безпекою польотів у системі організації повітряного руху та змін до деяких нормативно-правових актів: Наказ Мінтрансв'язку від 31.05.2010 № 320 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE17741.html.

2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

УДК 347.8:351.814 (043.2)

Песцов Р. Г., к.ю.н., доцент,
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова, м. Київ

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ НА ТРАНСПОРТІ

Публічне адміністрування за своєю природою існування, метою та повноваженнями охоплює всі сфери життя країни. Однією з важливих складових є фінансова діяльність держави, зокрема в тій частині, яка стосується транспортної сфери країни, де державний контроль та підтримка має стратегічну мету.

Фінансова діяльність держави – це її діяльність з формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих грошових фондів з метою забезпечення здійснення функцій держави, публічне адміністрування, в тому числі у транспортній сфері, ін. Зміст фінансової діяльності є, в остаточному підсумку, проявом усіх функцій держави, оскільки реалізація будь-якої державної функції потребує адекватного фінансового забезпечення, а саме фінансування транспортної сфери.

Виходячи із характеру функцій здійснення, фінансову діяльність необхідно розглядати в двох сенсах. З одного боку, вона виступає як реалізація державної влади. З іншого – фінансова діяльність є виконавчо-розпорядчою діяльністю, що реалізує державне управління. Таким чином, фінансова діяльність держави в загальному вигляді виражає прояв усіх функцій держави, оскільки реалізація будь-якої функції держави неможлива без відповідного фінансового забезпечення [3, с. 12-13]. Паралелі між економічною та фінансовою природою відносин у чомусь умовні, оскільки фінанси є одним із аспектів погляду на економіку як цілісне явище.

Економічні функції держави реалізуються в процесі її економічної діяльності, яка здійснюється відповідно до цілей економічної та правової